

VEILIG
THUIS

Geweld stopt
niet vanzelf.

Zeeland

Deze intentieverklaring verbindt de gezamenlijke organisaties met als doel vanaf 2e helft 2018 tot 31 december 2019 uitvoering te geven aan een pilot MDA++ in Zeeland. Een aantal documenten vormen de grondslag¹.

In aanvulling op genoemde visiedocumenten, onderstreept ook de stuurgroep van het CZW Bureau de noodzaak voor ontwikkeling van een MDA++ aanpak. In de nog vast te stellen regiovisie worden maatregelen vermeld, waarbij het stoppen van geweld in de huiselijke kring centraal staat.

Noodzaak MDA++

Uit onderzoek blijkt dat de huidige aanpak van kindermishandeling en andere vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties bij complexe en ernstige casussen vaak niet toereikend is om de problemen duurzaam/structureel op te lossen en de mishandeling te stoppen. Er is veel recidive, hulpverlening gaat veel uit van eigen werkwijzen en is weinig gericht op het gezinssysteem en de risico's die daar spelen. Er wordt te weinig integraal en domein overstijgend gewerkt. Huiselijk geweld en kindermishandeling worden vaak doorgegeven van generatie op generatie. De 35 centrumgemeenten en de VNG-commissie Gezondheid en Welzijn hebben met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Justitie en Veiligheid afgesproken om in 2018 een kwaliteitsimpuls aan de aanpak van huiselijk geweld te geven, in de vorm van een multidisciplinaire aanpak. Er ligt een grote opgave bij gemeenten, het Rijk, partners en professionals om samen verschil te gaan maken. We hebben elkaar nodig om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen en de schade ervan te beperken².

Doelstelling

De aanpak van MDA++ is gericht op het zo spoedig mogelijk stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, het waarborgen van een veilige (gezins-)situatie, feitenonderzoek, diagnostiek en het bieden van een behandeling in complexe en ernstige casuïstiek als dat nodig is. Dit om duurzame veiligheid van inwoners te waarborgen en om jeugdigen weer goede ontwikkelingsmogelijkheden te bieden. Subdoelen zijn het realiseren van een samenhangend beleid en aanbod van zorg, veiligheid en preventie op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het leveren van een zo optimaal mogelijke gezamenlijke prestatie, zowel op hulpverlenings- als op veiligheidsgebied.

Definities

Huiselijk geweld

Lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of bedreiging daarmee, door iemand uit de huiselijke kring (artikel 1, WMO 2015). Met huiselijke kring worden (ex)partners, familieleden en huisvrienden bedoeld. Het woord huiselijk geweld verwijst niet naar de plaats van het delict (het kan zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden), maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Het kan de vorm aannemen van (ex)partnergeweld, eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang, kindermishandeling, geweld tegen of verwaarlozing en uitbuiting van ouderen of geweld tegen ouders.

Kindermishandeling

Elke vorm van een, voor een minderjarige, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel³. Samenvattend gaat het hierbij om zaken als mishandeling, verwaarlozing, blootstellen aan geweldpleging en ontwikkelingsbedreiging van jeugdigen.

Intentieverklaring Pilot MDA++ in Zeeland

Uitgangspunten pilot MDA++

De volgende uitgangspunten zijn leidend voor de samenwerking tussen de betrokken organisaties:

Veiligheid

1. De veiligheid is leidend van begin tot eind. Er is expliciet erkenning voor de kwetsbare positie van kinderen. Waar de belangen van kinderen, ook op langere termijn, niet parallel lopen met de belangen van volwassenen, wordt voorrang gegeven aan het belang van kinderen. Dat geldt expliciet in situaties waarin de veiligheid, de gezondheid of de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen worden bedreigd.
2. Aandacht voor de veiligheid gaat niet alleen uit naar slachtoffers, maar ook naar plegers en daders.

Gezinsgericht en zo spoedig mogelijk

3. Een gezin, een plan, één regisseur en gezamenlijk eigenaarschap vanuit de betrokken professionals, waarbij de casus- en procesregie duidelijk is belegd. Voorlopige definities voor casus en procesregie worden gehanteerd, in afwachting van de uitkomsten van een bestuursopdracht vanuit de 13 Zeeuwse gemeenten betreffende regie en escalatie.
4. Het bieden van zorg op maat binnen het gehele systeem met aandacht voor trauma, relatiodynamiek, dynamiek pleger-slachtofferschap, ouderschap en opvoeding, machtsrelaties en transgenerationale overdracht.
5. De aanpak is integraal, systeemgericht, intersectoraal en multidisciplinair. Waar nodig proactief en outreachend (met een zo kort mogelijke termijn tussen signalering en interventie).
6. Zowel de niet-misbruikende/mishandelende gezinsleden als de misbruikende/mishandelende gezinsleden en andere betrokkenen uit het netwerk worden betrokken.
7. Er is een heldere rolverdeling tussen partijen, waarbij voldoende rekening is gehouden met de reguliere taken en verantwoordelijkheden van de betrokken organisaties.
8. In een zo vroeg mogelijk stadium erbij zijn en direct een adequate analyse te maken van de problemen in het gezin, waarbij zo min mogelijk het verhaal opnieuw verteld wordt.
9. Zo lang als noodzakelijk gericht op het blijvend stoppen van het geweld, het tegengaan van herhaald slachtofferschap, recidive en intergenerationale overdracht.

Organisatie, kwaliteit en privacy

10. Een nauwe verbinding tussen zorg en justitie (civiel- en strafrechtelijk), justitieel/ forensisch, medisch en psychosociaal/psychiatrisch⁴.
11. Korte lijnen met de lokale wijkteams die gezinnen kunnen bijstaan met praktische zaken en zorgdragen aan stabilisatie.
12. Signs of Safety als gezamenlijk uitgangspunt.
13. Deelnemers aan het Multi Disciplinair Overleg (MDO) hebben mandaat om namens hun organisaties hulp in te zetten. Het uitgangspunt is dat de noodzakelijke zorg zo veel mogelijk direct inzetbaar is, vanuit de overtuiging dat een crisis een veranderkans biedt.
14. Professionals krijgen innovatieruimte: voldoende tijd om te doen wat nodig is, ruimte en vrijheid om buiten de bestaande structuren te denken en te doen om samen te realiseren wat nodig is. De professionals stimuleren elkaar om goed onderzoek te doen naar hiaten in de aanpak en het bedenken van oplossingen. Er van uit gaande dat de aanpak zoveel mogelijk aansluit bij de bestaande structuren en bestaande verantwoordelijkheden van de medewerkers en organisaties.
15. Kennis wordt gebundeld en versterkt op basis van ieders specifieke expertise en verantwoordelijkheden. Organisaties zijn bereid om scholingsruimte te bieden om specifieke expertise uit te breiden.
16. De in de Handreiking gegevensdeling versie 2.0 vermelde principes, vormen het afwegingskader voor het delen van gegevens.

Financiering

17. Het CZW Bureau neemt, namens de centrumgemeente Vlissingen, de projectkosten voor rekening. Dit betreft voorbereiding van en deelname aan een MDO en casuïstiek overleg, voor zover deze kosten niet geheel of gedeeltelijk gedekt worden vanuit de bestaande financiering van de taken. Bij eventuele benodigde extra inzet van personele capaciteit, noodzakelijk voor de ontwikkeling van een MDA++ aanpak worden voor de definitieve start van de pilot afspraken gemaakt tussen partijen en het CZW Bureau.

Intentie

De samenwerkende partijen onderschrijven de noodzaak voor een fundamentele aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Partijen dragen bij aan het tot stand brengen van een Zeeuwse MDA++ aanpak, als onderdeel van een landelijke structuur MDA++, zoals afgesproken tussen de VNG en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De intentieverklaring laat, vanuit een benadering van onder naar boven waarbij professionals zoeken naar wat in de praktijk werkt, ruimte voor nadere uitwerking. Doel van de pilot is om een breed door de keten gedragen advies aan de Zeeuwse gemeenten te geven hoe een MDA++ in Zeeland structureel vormgegeven kan worden, waarbij aandacht gegeven wordt aan uitvoering van een MDA++ Acuu en een MDA++ Structureel.

Onderschrijvende partijen

ADRZ
mevrouw C.A. Brandenburg
voorzitter Raad van Bestuur

CZW BUREAU
de heer F. Witkam
secretaris

EMERGIS
mevrouw M. Stijnman
manager sociaal domein
en forensische zorg

NAMENS 13 ZEEUWSE GEMEENTEN
D. Alsema
voorzitter portefeuillehouders-
overleg Jeugd

OPENBAAR MINISTERIE
de heer B.W.J. Steensma
hoofdofficier van Justitie
Zeeland - West-Brabant

POLITIE ZEELAND WEST-BRABANT
de heer R. Weydema
districtschef

RAAD VOOR DE KINDERBESCHERMING
ZEELAND WEST-BRABANT
mevrouw B. van Gussenhoven
gebiedsmanager

RECLASSERING NEDERLAND
de heer M. Verdonk
unitmanager

STICHTING INTERVENCE
mevrouw N.E. Groenewegen-Boer
bestuurder

VEILIG THUIS ZEELAND
de heer R. de Meij
directeur GGD Zeeland

VEILIGHEIDSHUIS ZEELAND
de heer B. Vanassche
directeur

ZORGSAAM
de heer R. Smit
voorzitter Raad van Bestuur

¹ Het visiedocument 'Samenwerken aan veiligheid dan samenwerken aan risico gestuurde zorg' door Sander van Arum en Linda Vögtlander is het uitgangspunt. Het op 26 april 2018 gepubliceerde meerjarenplan 'Geweld hoort nergens thuis' sluit hierbij aan. We verwachten van de deelnemende organisaties dat zij deze documenten onderschrijven.

² Geweld hoort nergens thuis, aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling; Programma voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de periode 2018-2021; Ministerie Justitie en Veiligheid, Ministerie van Volksgezondheid en Sport, VNG; 25 april 2018.

³ Officiële definitie van kindermishandeling omschreven in de Jeugdwet.

⁴ Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico gestuurde zorg, 2015, 3.